

Сва деца имају право да:

- ▶ **кажу и покажу своју бригу и да то одрасли чују и виде**
- ▶ **буду безбедна**
- ▶ **добију помоћ кад им је потребна.**

Дечије бриге су као неко
камење, које кад напуне
Врећицу, толико буде
тешка да је дете тешко
носи.

Ми не желимо да деца носе
Врећицу брига са собом!

Национална дечија линија (НАДЕЛ) доступна је сваком детету 24 сата, 365 дана у години. Твој позив је бесплатан.

Разговор је поверљив. Не мораш да кажеш како се зовеш, већ само своју бригу, шта те тишти, узнемирава, збуњује или плаши.

Особе са којима разговараш помоћи ће ти у томе шта све и како можеш да урадиш да се брига смањи и нестане.

Једино када ће оно што испричаш да поделе с неким, јесте када су јако забринути или када их ти замолиш да неког позову у помоћ у твоје име.

Не дешава се то тако често и то неће учинити ако нису стварно сигурни да је то најбоље за тебе.

► ПОЗОВИ БРОЈ ДЕЧЈЕ ЛИНИЈЕ 116 111. ◀

- ▶ Када родитељ не брине на добар начин о детету
- ▶ Када дете не добија довољно хране, течности
- ▶ Када дете не добија одговарајућу одећу и због тога му је хладно или претопло
- ▶ Када дете остаје предуго само.

ТО СЕ ЗОВЕ ЗАНЕМАРИВАЊЕ.

Никада се не деси само једном. Понавља се и траје.

Нема никакве везе с новцем.

Може да се догоди у породицама где има пуно новца или где има мало новца.

Често се дешава да неко намерно повређује тело детета.

То ради тако да га:
шутира, удара, гризе, тресе, чупа за косу, да га јако стегне да му остану модрице.

То боли, појаве се модрице или посекотине, а некада дете може да има и поломљене кости.

► **ТО СЕ ЗОВЕ ФИЗИЧКО НАСИЉЕ.**

Неке особе намерно повређују осећања детета. Раде или кажу нешто да га растуже, исмеју или учине да се дете осећа лоше и да мисли о себи да је лоше дете.

► **ТО СЕ ЗОВЕ ЕМОЦИОНАЛНО НАСИЉЕ.**

Када дете види или чује родитеље/старатеље да они једно друго повређују, и то може да учини да се дете осећа лоше, тужно, забринuto и незбезбедно.

► **ТО СЕ ЗОВЕ НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ.**

БОЛИ У ДУШИ, А НЕ ОСТАВЉА ТРАГОВЕ КОЈЕ МОГУ ДРУГИ ДА ВИДЕ.

Неко може да дете натера, да од њега тражи или га награди, да уради нешто са својим телом што га срами, плаши, брине.

Или да га натера да то уради неком другом.

То може да буде:

- додиривање по приватним деловима тела
- да показују своје приватне делове тела
- да мора да гледа приватне делове тела друге особе
- љубљење у уста језиком или по приватним деловима тела.

Неко може да детету показује „чудне ствари“ од којих се дете стиди, осећа лоше и збуњено и плаши се.

То може да ради тако што показује филмове или слике, књиге или часописе, на телевизији или на мобилном телефону.

► **ТО СЕ ЗОВЕ СЕКСУАЛНО НАСИЉЕ.**

Хеј! Да ли се сећате?

Приватни делови тела су
они делови тела који су
покривени доњим
рубљем.

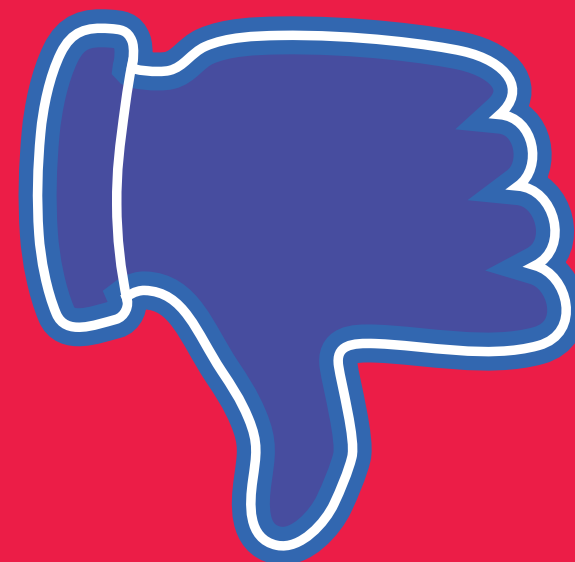
- Када су деца зла једна према другој
- Када је неко дете ударано, задиркивано или гурано
- Када детету прете или га зову погрдним именом

► **ТО СЕ ЗОВЕ БУЛИНГ.**

Увек се догађа више него једном.
Кад се догоди путем смс порука или
фејсбука **ТО СЕ ЗОВЕ САЈБЕР
БУЛИНГ.** ◀

НАСИЉЕ НИЈЕ ОК!

ДЕТЕ НИКАД НИЈЕ
КРИВО ЗА НАСИЉЕ
КОЈЕМ ЈЕ ИЗЛОЖЕНО.

БРАВО! ОДЛИЧНО!

**ЗА ДАНАС ЈЕ НАШЕ
УЧЕЊЕ ГОТОВО!**

Којој одраслој особи дете
верује и с њом се осећа угодно
да би могло да прича и да
онда има мање терета?

Ако кажем своју
бригу једној одраслој
особи, а ипак се
ништа не промени,
шта онда да радим?

Аха! Сада знам!

Ако се ништа не промени, важно је
да наставим да говорим још једној,
па другој, па трећој одраслој особи
и тако све док се нешто не
промени!

Тако уради и ти!

Детету је важно да каже
своју бригу и да га
одрасли чују.

Тако дете остаје
безбедно.

БРАВО!
ФАНТАСТИЧНО!
А ГДЕ ЈЕ АПЛАУЗ?

Да ли се сећате
ко сам ја?

Да ли се сећате шта
је Врећица брига?

Да ли се сећате да
смо научили да
бриге увек треба
рећи одраслој
особи којој
верујете?

Ко су одрасле особе
којима верујете да
можете да
испричате своју
бригу?

**БРАВО ЗА СВЕ ДО
САДА!**

**ЈА ОДОХ МАЛО ДА СЕ
ОДМОРИМ,
А ВИ НАСТАВИТЕ СА
СВОЈОМ
ВАСПИТАЧИЦОМ.**

НАСИЉЕ НИЈЕ ОК!

ДЕТЕ НИКАД НИЈЕ КРИВО ЗА НАСИЉЕ.

**АКО МУ СЕ ДЕШАВАЈУ ЛОШЕ СТВАРИ,
ИМА ПРАВО ДА КАЖЕ И ОСТАНЕ
БЕЗБЕДНО.**

Сада ћете погледати
један спот и у њему ћете
се упознати са КИКОМ.

А сада следи један филм!
Зове се „КИКО и Рука“!

Неко каже детету:
Ово је само наша тајна.
Чувај је и немој ником да
кажеш.

Неко посматра или
додирује дете, а дете то
не жели.

МОЈЕ ТЕЛО
ПРИПАДА МЕНИ
НИЈЕ ТВОЈЕ.
ОД ГЛАВЕ ДО ПЕТЕ
ТРАЖИМ ДА МЕ
ПОШТУЈЕТЕ.

Члан породице пољуби
дете за лаку ноћ.

Ако је пољубац од члана породице којем дете верује, воли га и после тог пољупца се дете осећа добро, срећно, безбедно и безбрижно, и весело свима прича о томе – онда је то **ОК пољубац**.

Ако се од тог пољупца дете осећа неугодно, збуњено или не жели пољубац без обзира од кога је – онда тај пољубац **НИЈЕ ОК**.